

44 27
105/122
3./K-SR

Rajajyliv O Jääskeläinen

Särkisalmi 14.6.1958

K e r t o m u s
=====

13.RajaK:n vaiheista ajalta 10.6.- 19.7.1941

13.RajaK perustettiin 10.6.41 Immolassa nykyisessä 2./K-SR:n toimistossa. Komppanian runkohenkilöstön muodosti rauhan-aikaisen 1./R 3:n henkilöstö ja täydennyksenä otettiin paikakunnan reserviläisiä koko 1./R 3:n alueelta.

Komppanian päällikkönä toimi kapt L Toiviainen ja hänen apulaisena oli ltn I Saaristo.

Oli 10.6.41 n klo 13.00 kun silloisen R 3:n adjutantti ltn M Härkönen saapui 1./R 3:n toimistoon ja ilmoitti kapt Toiviaiselle, että lkp on nyt siis alkanut. Minusta vaikutti, että kapt Toiviainen tiesi asian jo vähän aikaisemmin.

Iltamyöhään mennessä reserviläiset olivat melkein kaikki saapuneet ja varustetut ja kuljetettu sijoituspaikkoihinsa, entisiin komppanian vartioidiin. Suurimmalla osalla heistä oli oma polkupyöränsä mukanaan.

Komppanian tehtävänä oli rajan vartiointi ja tiedustelu entisellä 1./R 3:n rajaosuudella, jonka vasen raja oli Niskapietien vartion vas raja ja oikea raja Vallinkosken vartion oikea raja. Komppanian komentopaikka oli Immolassa esikuntarakennuksessa ja myöhemmin teknillisen rakennuksen alakerrassa.

Komppanian rajaosuudella oli aluksi rauhallisempaa, mutta kohta venäläiset ryhtyivät toimeliaiksi. Vihollispartioita

Sodan ajan ilotulitusta

todettiin käyneen Suomen puolella ja erikoisesti Enson suunnassa se oli erikoisen vilkasta. Vihollinen ampui myös krh- ja tyk tulta usein aina Kaukopään tehdasalueelle asti.

Omasta partiotoiminnasta en erikoisemmin muista kuin rjkorpr Paavali Siilamon johtaman partion, josta rj I Pohjola haavoitui ja jäi vangiksi.

Päivämäärää en tarkemmin muista, mutta samana päivänä kun majuri Boisman (KevOs 7) teki väkivaltaisen tied yrityksen Ensoon, teki 13.RajaK melkein koko vahvuudellaan väkivaltaisen tiedusteluyrityksen Salo-Issakan seutuvilta Rouhialan suuntaan. Komppanialla oli käytössä myös kaksi kevyttä hyökkäysvaunua. Eteneminen sujui aluksi hyvin, mutta pysähtyi taempaan olevan bunkterilinjan eteen, joista venäläiset ampui- vat. Hyökkäysvaunut yrittivät tukea hyökkäystä maantietä pitkin, mutta vih ampui kohta niistä toisen liikuntakyvyttö- mäksi ja sen ohjaaja myös kuoli. Toisen vaunun onnistui hinata vaunu takaisin omalle puolelle.

Täältä komppanian palasi osaksi entisiin tehtäviinsä rajalle ja osa siirtyi Immolaan kas alueen tallin maastoon teltoihin. Tällöin kapt L Toiviainen ja ltn I Saaristo siirtyivät toisi- siin tehtäviin ja komppanian päälliköksi tuli ltn Eino Simola. Tappiot tiedusteluyrityksestä olivat muistaaksen kaksi kaatu- nutta, haavoittuneiden lukua en muista.

Noin 10.7.41 siirtyi 13.RajaK Immolasta Kaukopään tehtaan itäpuoliseen maastoon lammen läheisyyteen, jonne myös siirtyi vielä rajalla olleet komppanian osat.

Komppanian oli alistettu tällöin ev Pajarin D:lle

Kaukopään maastossa olo aikana pidettiin joitakin tst-harjoit-

tuksia ja muuta koulutusta.

18.7.41 aamulla 13.RajaK lähti pp-marssille kuormaston seurassa perässä, suuntana Parikkalan Oravaniemi, jonne saavuttiin samana päivänä klo 14.00 mennessä.

19.7.41 muodostettiin 13.RajaK:sta 1./ErRjP.

Rajayliv

Jääskeläinen
Jääskeläinen

3./K-SR

Rajayliv O Jääskeläinen

Särkisaalmi 13.6.1958

K e r t o m u s

1./ErRjP:n toiminnasta ajalta 19.7.- 31.10.41

(tiedot alla olevaan esitykseeni olen ottanut hyökkäysvaiheen aikaisista sotapäiväkirjoista asemasotavaiheen aikana Lempäälässä tekemistäni muistiinpanoista. Kun muistiinpanoissani ei ole tarkemmin selostettu 1./ErRjP:n toimintaa, olen asian selvyuden vuoksi merkinnyt tähän koko patl:n toiminnan.

Oheinen piirros esittää patl:n kulkemaa reittiä aikamäärineen. Käytettävissäni ei ole ollut muita karttoja eikä piirroksia, joten piirros jäi liian "lyhyeksi"

Tappioita eri tst-paikoista en enää muista. Kaikkien kaatuneiden nimet oli kyllä merkitty muistiin päivämäärineen ja -paikkoineen vahakantiseen vihkoon, jonka luovutin sodan jälkeen rajayliv Siniharjulle)

1./ErRjP perustettiin Parikkalan Oravaniemessä 19.7.41.

Henkilöstö kokonaisuudessaan otettiin siihen 13.RajaK:sta, joka oli siirtynyt em paikkaan 18.7.41. Henkilöstön runko oli enimmäkseen 1./R 3:n henkilöstöä ja reserviläiset olivat kotoisin Imatran sudulta. Henkilöstöä:

ltm	E	Simola,	kompp-pääll, vak palv
ltm	A	Pellinen,	jjoht, maanvilj Imatran Teppanala- lasta
insltn	V	Somer,	jjoht, ins Imatran kuparitehtaalta
vänr	V	Kaskela,	opiskelija Tampereelta, oli va- rusmiespalv 1./R 3:ssa, sittemmin reserviläinen

vänr	P	Veijo,	jjoht		
			rauhanaikaisen 1./R 3:n rajamies		
ylik	A	Väänänen,	jjoht	---	vartiopääll
"	V	Nissinen	---	---	---

Kun 13.RajaK:n vahvuus oli melkein puolta suurempi kuin nyt perustetun 1./ErRjP:n vahvuus, jäi siitä ylimääräistä henkilöstää, joka sijoitettiin patl:n muihin perustettaviin yksikköihin Parikkalan aseman läheisyydessä.

Pääosa komppaniasta oli Oravaniemessä 31.7. saakka ja aika käytettiin enimmäkseen koulutukseen. Osa komppaniasta oli rajalla Kolmikannan suunnassa varmistustehtävissä.

31.7. klo 12.30 alkoi ErRjP:n yleinen hyökkäys Tyrjän suunnassa. Raja ylitettiin klo 13.04. Taistelut Tyrjällä jatkuivat pieniä taukoja lukuunottamatta aina 3.8. iltapäivään asti. ErRjP kokoontui 4.8. aamulla Tyrjän Kangaslammen maastoon. Syynä Tyrjän taistelujen sitkeyteen lienee ollut se, että venäläisten oli pidettävä Tyrjä - Syväoro maantie hallussaan niin kauan kuin heidän vetäytymisensä Tyrjän suunnasta kesti. Venäläisillä oli kaivettu tst-haudat ja tehty hirsistä suuria ampumapesäkkeitä hallitseviin maastonkohtiin. Kun patl joutui osaksi hyökkäämään näin varustettuja asemia vastaan oli tappiotkin melkoisen raskaat. 2.8. klo 12.47 JSp:lta saadun ilmoituksen oli patl:n tappiot siihen mennessä 10 kaatunutta + 60 haavoittunutta.

4.7. majuri Polon otti komentajan tehtävät vastaan evl Soralta

5.8. lähti patl etenemään Elisenvaaran suuntaan osaksi suoraan metsäteitä pitkin, paitsi 2.K Poutala - Sorjo maantien kautta.

6.8. klo 17.15 saatiin sotasaalista Poutala - Sorjo tieltä mm tyk patteri, ajoneuvoja, hevosia 60 kpl ym ym.

"Tulitusta"

7.8. 1.K etenee Huutovaaraan.

9.8. klo 7.00 Elisenvaara miehitetty ja patl jatkaa etenemistä Kurkijoen suuntaan. Vihollinen teki sitkeää vastarintaa Aromäen seutuvilla.

10.8. klo 9.00 alkoi yleinen hyökkäys tien suunnassa Kurkijoelle. Kovaa tyk- ja jv-aseiden tulta.

klo 15.00 oli Kurkijoen kirkonkylä vallattu. Tuhottu useita kymmeniä vihollisia ja saatu 20 - 30 vankia, 2 pst-tykkiä ja ajoneuvoja hevosineen.

11.8. klo 13.00 lipunnoste Kurkijoen Linnanmäellä olleeseen lipputankoon. Ev Valkaman puhe.

12.8. klo 9.00 lähti patl etenemään Mustolan suuntaan.

klo 17.35 kom puhuttelu kompp-päälliköille. Tyk keskitys kom paikkaan, jolloin ltn Sumu kaatui ja vänr Koivisto haavoittui lievästi.

13.8. klo 8.00 alkoi patl:n yleinen hyökkäys Nehvolan (Kilpolansaaren) suuntaan

klo 9.45 tyk keskitys kom paikalle, jolloin ltn Eräkallio kaatui. Komentaja määräsi adjutantiksi ltn O Ringsin.

Hyökkäys lyötiin takaisin ja patl asettuun (kaivautui) puolustukseen.

klo 12.20 patl:n hyökkäys alkoi uudelleen, tilanne jäi suurinpiirtein ennalleen.

14.8. venäläiset motissa Kilpolansaarella.

klo 7.00 alkoi patl:n hyökkäys, vastus kova, vih vahvoissa pesäkkeissä. Ei mainittavaa tulosta.

15.8. ajoittain kk- ja kiv tulta.

16.8. komentajan vaihdos, maj Polon luovutti ja kapt M Avela

vastaanotti patl:n komentaajan tehtävät.

17.8. klo 6.00 ErRjP siirtyi Sepänmäen maastoon ja sai tehtäväkseen suorittaa vesistön ylimeno Kilpolan saareen. (Ev Valkaman käsky)
klo 9.58 mennessä 3.K (ltn Petäjä) suorittanut ylimenon ja
klo klo 18.40 oli patl suorittanut ylimenon Kilpolan saareen.
Ylitys tapahtui pioneerien tuomilla ruuhilla ja veneillä.
Kovaa vih tyk tulta myös raskaalla tykistöllä.

18.8. klo 3.00 ev Valkaman käskystä irroitettiin ErRjP Kilpolan saaresta ja siirtyi autokuljetuksina Matikkalan maastoon lepoon.

20.8. AK:n käskystä siirtyi ErRjP Räisälän kirkonkylän itäpuoliseen maastoon lepoon.

23.8. klo 21.00 ev Fajarin suullinen käsky: ErRjP valmiina

24.8. klo 8.00 Vuosalmen etelärannalla. Patl alistettu 18.D:lle

24.8. klo 5.00 patl lähti pp-marssille Vuoksenrantaan ja oli perillä klo 7.45.

Klo 9.25 patl ylitti Salmenkaidan. Kosketus viholliseen.

Klo 10.15 patl etenee Ruusuinsuo - Yläkuusaa - Alakuusaa suunnassa. 2.K:n pääl ilmoitti: vastus kova, vih kaivetuissa asemissa, eteneminen mahdoton. Peippolan kukkulat yhä vih hallussa

Klo 19.20 antoi kom käskyn 3.K:n päällikölle: komppania kiertää käyttäen itäpuolista tietä Alakuusaan ja sieltä osaksi vasemmalle.

25.8. klo 1.50 - 2.10 vilkasta laukausten vaihtoa

Klo 4.50 patl lähtee etenemään Metsäkylän suuntaan.

Klo 9.00 patl:n käyttöön saatiin 3 ps-vaunua ja yksi amfibiovaunu.

Klo 10.10 kosketus viholliseen ja laukausten vaihtoa.

Tauko vai ongelmia

Klo 15.30 kom paikka Muolaan kirkolla.

Klo 17.50 Kyyröläntienhaara vallattu

Klo 20.15 lähetetty 17 vankia vankien kokoamispaikalle

Klo 21.00 7 vankia kuulusteltu.

26.8. klo 6.00 patl lähti hyökkäämään Vääränmäen - Vesikkolan suuntaan.

Klo 13.30 ev Pajari saapui kom paikalle. ErRjP alistettu maj Turkalle.

Klo 13.50 ilmoitus: Viipuri vallattu

Klo 20.30 komppanit saavuttaneet tavoitteensa.

27.8. klo 0.30 käsky DE:sta - tehtävä Pamppala

Klo 7.50 3.K tuhonnut 2 hv:a ja 3 k-autoa

28.8. klo 21.00 ErRjP alistettu ev Hsanterälle (JR 27)

29.8. klo 11.00 patl:n hyökkäys alkoi.

Klo 14.05 Kivennavan kirkonkylä vallattu

31.8. ErRjP koottu Uupuneen tienhaaraan ja Kotselän maastoon lepoon

2.9. klo 6.30 - 11.00 patl siirtyi Rautakorpi - Lintula maastoon

3.9. klo 13.00 patl lähtee etenemään Mainilan suuntaan

Klo 15.30 patl:n kärki ylitti vanhan rajan

Klo 17.10 uudella majoitusalueella; lähtövalmius $\frac{1}{2}$ t

Klo 19.16 käsky: heti liikkeelle - suunta Valkeasaari

4.9. klo 8.00 h-hetki, patl hyökkää Valkeasaaren kirkon suunnassa. Kom paikka kirkosta 400 m länteen.

Klo 14.00 vih hyökkäsi maj Toppolan jättämästä aukosta 3.K:n selkään pakottaen sen vetäytymään kirkonmäelle asti.

Saman aikaisesti vih hyökkäsi myös 2.K:aa vastaan.

Ltn Ruuska haavoittui vaikeasti, komppania vetäytyy epäjärjestyksessä kirkonmäeltä länteen olevaa harjanetta pitkin.

Klo 14.00 komentajan tilanneilmoitus ev Järviselle, joka käski pysäyttää vih hyökkäyksen ja lupasi maj Toppolan patl:n ja osia ev Ekmannin joukoista tukemaan ErRjP:n sivustoja

Klo 17.00 ErRjP asemissa kirkon korkeudella, 2.K varmistuksessa vas sivustalla 1 km kirkosta länteen olevalla harjanteella

Klo 17.40 ev Järvinen saapui kom paikalle. Käsky: aamuun mennessä otettava haltuumme asemat, jotka puoleen päivään mennessä olivat saavutetut

5.9. vih hyökkäsi 4.K:aa vastaan

Klo 8.30 3.K edennyt Valkeasaari "lk"-korkeudelle, vih saartaa ja yrittää kompp:n vas sivustan taakse

Klo 17.20 vih hyökkää 3 hv:n tukemana. Kovaa tykistötulta, mutta hyökkäys jatkuu.

Klo 18.10 entisen tykistön ja jv:n raskaitten aseitten lisäksi ampuu raskas tykistö. Vih hyökkäys tyrehtyy ja se alkoi vetäytyä.

6.9. klo 1.00 kova tyk keskitys kom paikkaan

Klo 12.00 - 19.00 ErRjP luovuttanut asemansa maj Varkon patl:lle ja siirtynyt kom paikan taakse reserviin

Klo 17.00 rask krh:n keskitys kom paikkaan

7.9. klo 15.20 ammus räjähti krh:n putkessa, jolloin yksi alik ja kaksi miestä kuoli ja 3 haavoittui.

Klo 14.00 ErRjP alkoi irtaantua AK:n käskystä ja siirtyä Honkasuon maastoon, jossa se oli aina 15.10.41 saakka. Päätehtävänä kenttävarustustyöt ja tietyöt.

20.9. ErRjP alistettiin työsuhteessa 19.D:lle

"Junalla pääsee"

17.10. ErRjP siirtyi Raivolan kautta Sykiälään, jossa se suoritti työpalvelua, kuten pintia, perunankaivua jne aina 29.10.41 saakka.

30.10. lumentulo esti työpalvelun suorittamisen

Ennen v 1912 syntyneet reserviläiset siirrettiin ErRjP:sta JR 46:en, EK/12.D:an ja KevOs 1:en.

Täydennyksenä saatiin nuorempaa ainesta, jotka olivat kotoisin Helsingin, Jyväskylän ja Mikkelin seuduilta.

31.10.41 ErRjP muutettiin 1.11.41 alkaen RjP 2:ksi.

LIITTEITÄ 1

Rajayliv

Jääskeläinen
Jääskeläinen